CZU: 339.9:338.12

INTERDEPENDENȚE ÎN ECONOMIA MONDIALĂ: ÎNTRE DEZECHILIBRE ȘI DEZVOLTARE

Drd. Corina COLIBAVERDI, ASEM
colibaverdi.cristina@ase.md
ORCID: 0009-0006-6107-2640
Dr. hab., prof. univ. Boris CHISTRUGA, ASEM
bchistruga@ase.md
ORCID: 0000-0001-7312-9946
DOI: https://doi.org/10.53486/econ.2026.137.18

Rezumat

În contextul dinamic al economiei globale, problema ajustării interdependențelor la nivelul potențialului economic, științific și tehnologic al umanității a devenit un subiect central de dezbatere între analiști, politicieni și oameni de afaceri. Creșterea economică și a bunăstării, depinde de menținerea concordanței dintre interdependențele economice și nivelul de dezvoltare a forțelor de producție, determinat de progresul tehnico-științific. Întârzierea acestui proces favorizează apariția dezechilibrelor și disparităților care pot limita progresul omenirii. Scopul acestui studiu este de a identifica factorii principali ce stau la baza dezechilibrelor dintre setul de interdependențe și subiecții sistemului economic mondial. În contextul schimbărilor globale actuale, înțelegerea complexității acestui fenomen necesită o abordare metodologică riguroasă și variată. Aceasta presupune utilizarea unor metode de cercetare relevante și diverse, care să permită o examinare detaliată și cuprinzătoare a interdependențelor și a dezechilibrelor respective.

Cuvinte-cheie: *sistemul economic mondial, interdependențe, dezechilibre economice, creștere economică, globalizare, fluxuri economice internaționale.*

Clasificarea JEL: F15, F43, F50, F63.

Introducere

Sistemul economic mondial, definit ca un set complex de interdependențe între subiecții acestui sistem (economiile țărilor lumii, unitățile economice cu activitate economică externă, organizațiile economice internaționale), se află într-o permanentă modificare ca rezultat al progresului tehnico-științific. Istoria întregii omeniri redă evoluția dezvoltării economice mondiale, determinată de transformarea mijloacelor de producție și a resursei umane sub influența progresului tehnico-științific. Este foarte important să se studieze relația dintre perfecționarea forțelor de producție și sistemul relațiilor economice mondiale, evidențiindu-se, totodată, modul în care această sincronizare influențează și modelează evoluția societăților de-a lungul timpului. Fiecare etapă, de

UDC: 339.9:338.12

INTERDEPENDENCIES IN THE GLOBAL ECONOMY: BETWEEN IMBALANCES AND DEVELOPMENT

PhD candidate Corina COLIBAVERDI, ASEM
colibaverdi.cristina@ase.md
ORCID: 0009-0006-6107-2640
Professor. Dr. Hab. Boris CHISTRUGA, ASEM
bchistruga@ase.md
ORCID: 0000-0001-7312-9946
DOI: https://doi.org/10.53486/econ.2026.137.18

Abstract

In the dynamic context of the global economy, the adjustment of interdependencies in relation to humanity's economic, scientific, and technological potential has become a central subject of debate among analysts, political leaders and representatives of business community. Economic growth and well-being depend on maintaining consistency between economic interdependencies and the level of development of the productive forces, which is shaped by scientific and technological progress. Delays in this adjustment process may lead to imbalances and disparities that may limit the progress of humanity. The aim of this study is to identify the main factors underlying the imbalances between the system of interdependencies and the subjects within the global economic system. In the context of current global changes, understanding the complexity of this phenomenon requires a rigorous and varied methodological approach. This involves the use of relevant and diverse research methods that allow for a detailed and comprehensive examination of the respective interdependencies and imbalances.

Keywords: *world economy system, interdependencies, economic imbalances, economic growth, globalisation, international economic flows.*

JEL Classification: F15, F43, F50, F63.

Introduction

The world economic system, defined as a complex set of interdependencies between the subjects of this system (the economies of the countries of the world, economic entities engaged in foreign economic activity, international economic organisations), is constantly changing under the influence t of scientific and technological progress. The history of humanity reflects the evolution of global economic development, determined by the transformation of the means of production and human resources under the influence of scientific and technological progress. It is therefore important to study the relationship between the improvement of the productive forces and the system of world economic relations, while

la originile agriculturii până la revoluția tehnologică contemporană în domeniul inteligenței artificiale, a adus noi provocări, dar și oportunități esențiale pentru umanitate, înarmând-o cu instrumentele necesare pentru asigurarea unei creșteri permanente a productivității muncii. De menționat, că este foarte important ca eforturile tuturor subiecților economiei mondiale să asigure un rezultat eficient, în concordanță cu posibilitățile oferite de progresul tehnico-științific (PTȘ).

Revoluția industrială din sec. XVIII-XIX este un exemplu emblematic al modului în care acumularea capitalului și perfecționarea forțelor de producție au condus la o explozie economică. Au apărut fabricile, iar capitalul, sub formă de investiții în utilaje și tehnologie, a permis creșterea producției și eficienței. Aceasta a schimbat radical modul de producție, transformând economiile agrare în economii industriale. Au apărut și noi forme de interdependență, de interacțiune între subiecții sistemului economic mondial. Economia a devenit semnificativ mai eficientă.

Capacitatea de a produce bunuri și servicii, într-un mod mai eficient, a permis societăților preindustriale, industriale și postindustriale să treacă de la o etapă la alta, prin creșterea complexității și diversificării economice. *M. Porter* a demonstrat că, din perspectiva caracteristicilor avantajului competitiv, această trecere se efectuează prin patru stadii: economia bazată pe factori; pe investiții; pe inovații și pe bunăstare [1, p. 578]. De menționat că, acumularea de capital a fost și rămâne esențială pentru inovare și implementarea noilor tehnologii. Rolul hotărâtor al acestui proces îi revine modernizării capitalului ca rezultat al PTȘ. Tranziția de la societatea preindustrială, spre cea industrială și apoi postindustrială, impune necesitatea elaborării mecanismelor necesare și, respectiv, instrumentelor adecvate pentru buna funcționare a economiilor bazate pe investiții, inovații și bunăstare, propuse de *M. Porter*.

De la etapa societății preindustriale, caracterizată prin resurse limitate și munca predominant manuală, până la etapa contemporană a celei de-a patra revoluții tehnico-științifice, economia, dar și societatea au cunoscut transformări profunde. Aceasta a asigurat fuziunea dintre tehnologiile digitale, fizice și biologice, bazate pe inteligența artificială, modificând radical modul în care omenirea produce, lucrează și interacționează. Procesul de transformare a impulsionat globalizarea, considerată o etapă superioară a internaționalizării, oferind noi instrumente economice și sociale pentru impulsionarea creșterii economice și a bunăstării, precum și pentru intensificarea interconectărilor dintre economiile naționale.

În contextul globalizării accelerate și al transformărilor profunde ale economiilor naționale, conceptul de interdependență economică a devenit un pilon de bază pentru înțelegerea fenomenelor la scară

also highlighting how their synchronisation influences and shapes the evolution of societies over time. Each stage, from the origins of agriculture to the contemporary technological revolution in the field of artificial intelligence, has brought new challenges, as well as significant opportunities for humanity, providing the tools necessary to ensure a permanent growth in labour productivity. In this context, it is very important that the efforts of all subjects of the world economy contribute to effective outcomes consistent with the possibilities offered by l scientific and technological progress (STP).

The Industrial Revolution of the eighteenth and nineteenth centuries is an emblematic example of how capital accumulation and the improvement of the forces of production led to an economic expansion. The emergence of factories and the investment of capital in machinery and technology, facilitated increased production and greater efficiency. This fundamentally changed the modes of production, transforming predominantly agrarian economies into industrial ones. New forms of interdependence and interaction among the subjects of the global economic systemalso emerged.As a result, the economy became significantly more efficient.

The capacity to produce goods and services more efficiently enabled pre-industrial, industrial, and post-industrial societies to transition from one stage of development to another through increasing economic complexity and diversification. *M. Porter* demonstrated that, from the perspective of competitive advantage, this transition unfolds across four stages: factor-driven; investment-driven; innovation-driven and wealth-driven economies [1, p. 578]. It should be noted that capital accumulation has been and remains essential for innovation and the implementation of new technologies. A decisive role in this process is played by capital modernisation resulting from the scientific and technological progress. The transition from the pre-industrial society to the industrial and subsequently to post-industrial society requires the development of the necessary mechanisms and appropriate instruments required for the proper functioning of the economies based on investment, innovation, and wealth proposed by *M. Porter*.

From the stage of pre-industrial society, characterised by limited resources and predominantly manual labour, to the contemporary stage of the Fourth Industrial Revolution, both the economy and society have undergone profound transformations. This process has facilitated the convergence of digital, physical, and biological technologies, increasingly supported by artificial intelligence, thereby radically changing the ways in which humanity produces, works and interacts. These transformations have accelerated globalisation, considered as an advanced stage of internationalisation, by providing new economic and social instruments for boosting economic growth and

globală. Acesta se referă la relațiile de dependență reciprocă dintre organizațiile economice internaționale, economiile naționale și unitățile economice cu activitate externă, fenomen care s-a intensificat odată cu globalizarea. Dezvoltarea tehnologică rapidă, în special în domeniul comunicațiilor și transporturilor, a facilitat comerțul internațional. În acest mod, progresul tehnico-științific se extinde la scară globală, iar capitalul devine mobil, migrând în diferite colțuri ale lumii în funcție de oportunitățile economice. Prin asigurarea circulației libere a bunurilor, serviciilor, capitalului și forței de muncă, globalizarea a creat circuitul economic mondial contemporan, având la bază procese și mai avansate, precum transnaționalizarea și integrarea. Prin facilitarea transferului de tehnologie și inovație, aceste forme ale internaționalizării contribuie la tranziția spre o economie bazată pe investiții și inovații, creând noi forme de interdependență.

Astfel, se creează un sistem complex de interdependențe între subiecții economiei mondiale, care necesită o analiză profundă, ceea ce constituie și scopul principal al cercetării respective, din perspectiva esenței, conținutului și formelor de manifestare în economia reală. O atenție deosebită se acordă identificării dezechilibrelor și a factorilor determinanți ai acestora, considerați ca principale obstacole în calea dezvoltării și creșterii bunăstării. Soluționarea acestor probleme ar contribui semnificativ la corelarea interdependențelor cu cerințele tot mai crescânde ale progresului tehnico-științific.

Metode de cercetare aplicate

Analiza documentară și revizuirea literaturii ne-au permis stabilirea contextului teoretic și sintetizarea informațiilor existente asupra subiectului de studiu. Aceasta implică examinarea unei game variate de surse, inclusiv articole academice, rapoarte internaționale, lucrări de specialitate și studii de caz. Realizarea unei recenzii a literaturii de specialitate asupra dezechilibrelor și interdependențelor economice, precum și a impactului acestora asupra economiei mondiale, permite identificarea tendințelor existente, a lacunelor în cercetare și a perspectivelor viitoare.

Analiza comparativă între diferite modele economice sau tipuri de politică externă poate contribui la evidențierea impactului acestora asupra procesului de deglobalizare. Comparația între statele, care au adoptat politici protecționiste și cele care și-au menținut deschiderea economică poate evidenția strategiile eficiente în menținerea interdependențelor economice sau, dimpotrivă, în reducerea acestora.

Utilizarea unei abordări mixte, care combină metodele calitative și cantitative, poate oferi o imagine de ansamblu asupra interdependențelor dintre subiecții sistemului economic mondial. Acest tip de cercetare poate integra date statistice cu exemplificări și studii de caz, facilitând o analiză mai complexă și documentată a evoluțiilor și factorilor determinanți ai interdependențelor.

well-being, as well as, for intensifying interconnections between national economies.

In the context of accelerated globalisation and profound transformations in national economies, the concept of economic interdependence has become a fundamental pillar in understanding phenomena at the global level. It refers to the relationships of mutual dependence between international economic organisations, national economies, and economic entities engaged in foreign economic activities, a phenomenon that has intensified with globalisation. Rapid technological development, particularly in communications and transport, has facilitated international trade. In this way, scientific and technological progress has consequently spread globally, while capital has become increasingly mobile, migrating across different parts of the world in response to economic opportunities. By ensuring the free movement of goods, services, capital, and labour, globalisation has created the contemporary global economic system, based on even more advanced processes, such as trans-nationalization and integration. By facilitating the transfer of technology and innovation, these forms of internationalisation contribute to the transition towards an economy based on investment and innovation, thereby creating new forms of interdependence.

Thus, a complex system of interdependencies has developed between the subjects of the world economy, which requires a profound analysis and constitutes the main objective of the research in question, from the perspective of its essence, content, and forms of manifestation in the real economy. Special attention is paid to identifying imbalances and their determining factors, considered as the main obstacles to development and the increase of well-being. Solving these problems would contribute significantly to correlating interdependencies with the ever-increasing demands of scientific and technological progress.

Applied Research Methods

Documentary analysis and the literature review enabled us to establish the theoretical context and synthesise existing the existing information on the subject of study. This process involves examining a wide range of sources, including academic articles, international reports, specialised publications and case studies. Conducting a literature review on economic imbalances and interdependencies, as well as their impact on the global economy, facilitated the identification of current trends, research gaps, and future perspectives.

A comparative analysis of different economic models or foreign policy approaches can help highlight their impact on the process of deglobalisation. Comparing states that have adopted protectionist policies with those that have maintained economic openness can reveal strategies that are effective either in sustaining economic interdependencies or conversely, in reducing them.

Interdependențe: Esență, Forme de manifestare

Deși în literatura de specialitate sunt prezentate diverse abordări ale conceptului de interdependență, nu există o unanimitate în ce privește esența acestuia. Acest fapt nu este surprinzător, având în vedere caracterul interdisciplinar al termenului. În anii '70-'80 ai sec. XX, analiza interdependențelor era dominată de componentele: politică, militară, financiară și comercială. Aceasta avea o ***un caracter preponderent static***, pornind de la structura și configurația sistemului de interdependențe din economia globală, respectiv de la ansamblul relațiilor dintre elementele sale constitutive. În cadrul analizei statice, gradul de specializare a țărilor lumii este determinat în funcție de avantajele comparative sau competitive, de structura schimburilor comerciale, de fluxurile de capital și migrația forței de muncă. O astfel de abordare, care descrie pozițiile relativ stabile ale statelor în sistem, o întâlnim la *Raúl Prebisch*, în teoria dependenței (analiză referitoare la poziționarea marilor puteri economice dezvoltate), și la *I. Wallerstein*, care propune o abordare sistemică și istorică a relațiilor *„Centru-Periferie"* (*„core-semiperiphery-periphery"*) [2, p. 349].

O altă abordare a interdependențelor a fost înaintată de *Kemal Derviș* în lucrarea *„Convergence, Interdependence and Divergence"*, în care este propusă noțiunea de interdependență ciclică. Autorul subliniază că, în ciuda convergenței veniturilor medii la nivel global, evoluțiile ciclice ale economiilor rămân strâns legate de evenimentele macroeconomice internaționale. „Viitorul economiei mondiale va depinde în mare măsură de interacțiunea dintre ascensiunea multor economii emergente și în curs de dezvoltare, interdependența crescândă dintre țări și decalajul tot mai mare dintre sectoarele superioare și inferioare ale distribuției veniturilor, atât în cadrul țărilor, cât și pentru populația lumii în ansamblu. Aceste tendințe au implicații politice, sociale și geostrategice care vor modela dezbaterile politice viitoare" [3, p. 5]. De aici rezultă că aspectul static al interdependențelor, în special după criza din anii 2008-2009, nu surprinde în întregime complexitatea și diversitatea acestei noțiuni. În consecință, se impune acordarea unei atenții deosebite analizei ***aspectului dinamic***, în cadrul căruia accentul cade pe procese, mecanisme în schimbare, viteza de reacție a sistemului la șocuri și pe evoluția în timp a interdependențelor și a legăturilor reciproce dintre globalizare și integrare etc.

În domeniul economic, interdependența este adesea definită prin prisma ***dependenței reciproce*** a fluxurilor internaționale și a integrării piețelor financiare. Aceste procese facilitează ***transmiterea rapidă a șocurilor financiare*** între țări. Astfel, poate fi afectată ***încrederea investitorilor***, iar reacțiile se extind și dincolo de granițele naționale, la nivel

Using a mixed-methods approach combining qualitative and quantitative techniques can provide a comprehensive overview of the interdependencies among the actors within the global economic system. This type of research allows for the integration of statistical data with illustrative examples and case studies, facilitating a more complex and well-substantiated analysis of the evolution and driving factors of these interdependencies.

Interdependencies: Essence, Forms of Manifestation

Although, the specialised literature presents various approaches to the concept of interdependence, there is no unanimity regarding its essence. This fact is not surprising, given the interdisciplinary nature of the concept. During the 1970s and 1980s, the analysis of interdependencies was dominated by political, military, financial, and commercial components. It had a ***predominantly static character***, starting from the structure and configuration of the system of interdependencies in the global economy, namely, from the set of relationships among its constituent elements. In the context of static analysis, the degree of specialisation among the world's nations is determined according to comparative or competitive advantages, the structure of trade, capital flows, and labour migration. Such an approach, describing the relatively stable positions of states within the system, can be found in the work of *Raúl Prebisch* regarding dependency theory (an analysis concerning the positioning of major developed economic powers) and in that of *I. Wallerstein*, who proposes a systemic and historical approach to *"Center-Periphery" ("core-semiperiphery-periphery")* [2, p. 349].

Another approach to interdependencies was put forward by *Kemal Derviș* in the work "*Convergence, Interdependence and Divergence",* which proposes the concept of cyclical interdependence. The author emphasises that, despite the convergence of average incomes at the global level, the cyclical evolution of economies remain closely linked to international macroeconomic events. "The future of the global economy will depend largely on the interaction between the rise of many emerging and developing economies, the growing interdependence among countries, and the widening gap between the upper and lower segments of income distribution, both within countries and for the global population as a whole. These trends carry political, social, and geostrategic implications that will shape future policy debates" [3, p. 5]. It follows that the static aspect of interdependencies, particularly after the 2008-2009 crisis, does not fully capture the complexity and diversity of this concept. Consequently, particular attention must be paid to analysing ***the dynamic aspect***, focusing on processes, changing mechanisms, the system's speed of reaction to shocks, and the evolution over time of interdependencies and the reciprocal relationships between globalisation and integration, among other factors.

global, influențând deciziile investiționale și financiare. Aceste abordări remarcă nu doar o dependență reciprocă între diferite elemente și fenomene ale economiei mondiale, ci și formarea unei rețele complexe de legături. La nivel global, economiile sunt interconectate prin comerț, investiții, fluxuri de capital, lanțuri de aprovizionare și mecanisme valutare. Totodată, aceste legături sporesc vulnerabilitatea sistemului global și facilitează propagarea crizelor financiare între state. Modul în care comerțul internațional și integrarea economică globală modelează interdependența dintre economiile naționale a fost studiată în detaliu de *Joseph Stiglitz* [4, p. 282]. O astfel de situație este caracteristică perioadei cuprinse între anii '80-'90 ai sec. XX și criza din 2008. Perioada respectivă se caracterizează printr-o accentuare considerabilă a interdependențelor, acestea devenind tot mai sincronizate cu ciclurile de creștere și recesiune ale economiei globale.

După criza financiară din 2008, îndeosebi începând cu perioada 2014-2015, economia mondială a intrat într-un proces de deglobalizare, însoțit de fragmentarea fluxurilor economice internaționale și de reducerea interdependențelor. Această evoluție reflectă caracterul dinamic al interdependențelor, influențat de rapiditatea transmiterii șocurilor pe piețele globale și a efectelor produse de crizele financiare la nivel mondial.

Cercetările multor autori evidențiază că gestionarea defectuoasă a politicilor economice, acumularea excesivă de datorii și automulțumirea instituțională reprezintă factori-cheie care amplifică neconcordanța dintre interdependențele economice și posibilitățile oferite de progresul tehnico-științific. Pentru a preveni astfel de situații, este necesar un studiu aprofundat al ciclicității și reapariției crizelor globale, precum și evitarea formării bulelor financiare. Atunci când aceste bule se sparg, ele au un efect sever atât asupra economiilor emergente, cât și asupra celor dezvoltate. În acest sens, lucrarea *„This Time Is Different"* a lui *Reinhart și Rogoff*, constituie un reper important, susținând necesitatea unei gestionări economice la nivel internațional mai bine coordonate și mai prudente [5].

Atât aspectul static, cât și cel dinamic al interdependențelor permit o analiză aprofundată a relațiilor de tip cauză-efect. În lucrările recente, în care sunt abordate „economia complexă" și „teoria rețelelor", interdependențele sunt examinate prin îmbinarea celor două perspective, statică și dinamică. Prima ne ajută să identificăm vulnerabilitățile sistemului, de exemplu, în cazul unei țări dependente de un singur exportator de energie (dependența Ungariei de petrolul rusesc). În schimb, perspectiva dinamică permite analiza capacității unei țări (sau a unui grup de țări) de a răspunde la șocuri externe, precum creșterea prețurilor la energie sau ruperea lanțurilor de aprovizionare (criza cipurilor și a resurselor rare).

In the economic field, interdependence is often defined in terms of the ***mutual reliance*** of international flows and the integration of financial markets. These processes facilitate ***the rapid transmission of financial shocks*** across countries. Accordingly, ***investor confidence*** may be affected, with reactions extending beyond national borders to the global level and, influencing investment and financial decisions. Such perspectives highlight not only the mutual dependence among various elements and phenomena of the global economy but also the formation of a complex network of connections. At the global level, economies are interconnected through trade, investment, capital flows, supply chains, and currency mechanisms. At the same time, these linkages may increase the vulnerability of the global system and facilitate the spread of financial crises across states. The ways in which international trade and global economic integration shape interdependence among national economies has been studied in detail by *Joseph Stiglitz* [4, p. 282]. This situation was particularly characteristic of the period from the 1980s and 1990s and up to 2008 financial crisis. During this period, interdependencies intensified considerably and became increasingly synchronised with the growth and recession cycles of the global economy.

Following the 2008 financial crisis, and particularly from the 2014-2015 period, the global economy entered a process of deglobalisation, accompanied by increasing fragmentation of international economic flows and a reduction in interdependencies. This trend reflects the dynamic nature of interdependencies, which are influenced by the speed at which shocks propagate across global markets and the effects produced by financial crises worldwide.

Research by numerous authors highlights that poor economic policy management, excessive debt accumulation and institutional complacency are key factors exacerbating the disconnect between economic interdependencies and the opportunities afforded by scientific and technological progress.

To prevent such situations, it is necessary to conduct an in-depth study of the cyclical nature and recurrence of global crises, as well as to avoid the formation of financial bubbles. When these bubbles burst, they have a severe impact on both emerging and developed economies. In this context, the work "*This Time Is Different"* by *Reinhart and Rogoff* serves as a significant reference point, supporting the need for more prudent and better-coordinated international economic management [5].

Both the static and dynamic dimensions of interdependencies contribute to a more comprehensive analysis of cause-and-effect relationships. Recent studies in which "complexity economics" and "network theory" are addressed, interdependencies are examined by combining the two perspectives, static and dynamic. The static perspective helps to

În acest caz, sunt evaluate reziliența la vulnerabilități și dependența subiecților de inerția sistemului existent. Această abordare explică modul în care deciziile statice din trecut limitează sau direcționează opțiunile dinamice de dezvoltare din viitor.

Această perspectivă multidimensională este completată prin ***teoria interdependenței complexe***, care susține faptul că statele funcționează într-o rețea de relații care limitează acțiunile unilaterale și impun cooperare la nivel transnațional. Conceptul de interdependență complexă, propus de *Robert Keohane* și *Joseph Nye*, oferă o înțelegere mai largă a interacțiunilor globale în contextul economic. Teoria susține că relațiile dintre state și actorii nestatali sunt profund interconectate la mai multe niveluri, reducând importanța relațiilor de putere bazate exclusiv pe forța militară și subliniind importanța conexiunilor economice, politice și sociale. Într-o lume caracterizată de o interdependență complexă, crizele financiare se răspândesc nu numai prin canalele economice tradiționale, cum ar fi comerțul și investițiile, ci și prin rețelele globale ale instituțiilor politice și sociale [6, p. 276]. Aceste rețele pot intensifica vulnerabilitățile, deoarece deciziile economice și politice dintr-o țară le afectează pe celelalte țări mai rapid și mai profund. Această abordare subliniază necesitatea unor politici coordonate la nivel internațional, nu numai pentru a atenua riscurile financiare, ci și pentru a consolida rezistența la șocurile externe.

Teoria interdependenței complexe, expusă de *Keohane și Nye*, continuă să fie o referință fundamentală pentru înțelegerea dinamicii economiilor globalizate în secolul XXI. Teoria aceasta a fost consolidată și de cercetări recente și evidențiază faptul că interconectarea economică, tehnologică și financiară nu numai că sporește cooperarea dintre state, dar amplifică și riscurile de contagiune în perioadele de criză. De exemplu, *Hélène Rey*, subliniază faptul că natura integrată a piețelor financiare permite transmiterea rapidă a șocurilor între economii. Acest fapt întărește relevanța coordonării internaționale a politicilor macroeconomice, pentru atenuarea riscurilor inerente respectivei interdependențe [7].

Teoria interdependenței complexe ne apropie de înțelegerea unei alte probleme, ce ține de reglementarea proceselor economice la nivel regional și mondial – guvernanța globală. O abordare nouă (conciliantă) în analiza interdependenței și a guvernanței globale este propusă în cadrul declarației Comunității Internaționale Bahá'í, cu ocazia Summitului Națiunilor Unite pentru Viitor (New York, 4 septembrie 2024) „Embracing Interdependence: Foundations for a World in Transition". Declarația subliniază necesitatea unei viziuni globale unificate în ceea ce privește asigurarea bunăstării, păcii și stabilității mondiale, precum și nevoia unei abordări cooperante și echilibrate pentru a face față provocărilor contemporane. Aceasta propune o profundă transformare a relațiilor

identify system vulnerabilities, such as a country's reliance on a single energy supplier (the case of Hungary's dependence on Russian oil). Meanwhile, the dynamic perspective enables an analysis of a country's (or group of countries') capacity to respond to external shocks, such as rising energy prices or disruptions of supply chains (e.g., the crisis of chip and rare resource). In this case, are evaluated the resilience against vulnerabilities and the dependence of the subjects on the inertia of the existing system. It explains how past static decisions limit or shape future dynamic development options.

This multidimensional perspective is complemented by the ***theory of complex interdependence***, according to which states operate within a network of relationships that limit unilateral actions and impose transnational cooperation. The concept of complex interdependence, proposed by *Robert Keohane* and *Joseph Nye*, offers a broader understanding of global interactions within an economic context. The theory argues that the relationships between states and non-state actors are deeply interconnected at multiple levels, reducing the importance of power relations based solely on military force and highlighting the significance of economic, political and social connections. In a world characterised by complex interdependence, financial crises spread not only through traditional economic channels, such as trade and investment, but also through the global networks of political and social institutions [6, p.276]. These networks can intensify vulnerabilities, as economic and political decisions in one country affect those in other countries more rapidly and profoundly. This approach underscores the need for internationally coordinated policies not only to mitigate financial risks but also to strengthen resilience against external shocks.

The theory of complex interdependence proposed by *Keohane* and *Nye*, remains a fundamental reference for understanding the dynamics of globalised economies in the twenty-first century. Reinforced by recent research, this theory illustrates that economic, technological, and financial interconnectedness not only increases cooperation among states but also amplifies the risk of contagion during times of crisis. For example, *Hélène Rey* emphasises that the integrated nature of financial markets facilitates the rapid transmission of shocks across economies. This underscores the importance of international macroeconomic policy coordination in mitigating the risks inherent in such interdependence [7].

The theory of complex interdependence brings us closer to understanding another issue related to the regulation of economic processes at regional and global levels – global governance. A new (conciliatory) approach to analysing interdependence and global governance is proposed in the statement by the Bahá'í International Community for the United Nations Summit of the Future (New York, September 4,

umane, cu accent pe justiție socială, educație și colaborare internațională. Într-un context caracterizat de crize economice, ecologice și politice, această viziune oferă un cadru etic și practic pentru construirea unui viitor comun durabil [8].

Așadar, complexitatea interdependențelor se manifestă prin toate formele de relații internaționale care se stabilesc între subiecții sistemului economic mondial, inclusiv prin comerțul internațional, investițiile străine directe, migrația internațională. În plus, gestionarea provocărilor globale necesită o cooperare strânsă între state, nu doar în domeniul economic, dar și în domeniul mediului, culturii, securității etc. Fiecare țară are un rol important de jucat, iar înțelegerea și acceptarea interdependențelor pot contribui nu doar la dezvoltarea sustenabilă, ci și la crearea unui climat internațional mai stabil, bazat pe respect și colaborare. Este imperativ ca statele să recunoască această realitate complexă și să răspundă adecvat provocărilor pe care le generează, pentru a contribui la construirea unui viitor mai bun pentru toți cetățenii lumii.

Disfuncționalități în sistemul interdependențelor economice

Complexitatea interdependențelor și formele lor de manifestare se reflectă nu doar în domeniile menționate mai sus, ci și în raport cu diverse fenomene și procese ce stau la baza dezvoltării umanității. Ne referim, în primul rând, la interconectivitatea cu globalizarea, emergența, ciclicitatea, crizele, distribuirea veniturilor etc. În egală măsură, este necesară adaptarea la noile provocări generate de progresul tehnico-științific, concomitent cu limitarea ***efectelor negative ale interdependenței nesincronizate*****.** Iată de ce, este important de menționat impactul neunivoc al tehnologiei asupra interdependențelor globale. Intensificarea acestor legături nu doar maximizează eficiența economică, dar aduce și anumite riscuri, în special, în contextul unor crize globale, cum ar fi crizele pandemice sau conflictele geopolitice și crizele pe care acestea le generează.

Rețelele sociale și internetul au schimbat radical modul în care interacționăm, facilitând accesul la informații și idei din lumea întreagă. Această conectivitate nu a făcut decât să sublinieze interdependențele dintre state. *Fenomenul* de *„fake news”* ne demonstrează cum informațiile false pot afecta relațiile internaționale și pot fi folosite ca instrumente de influență. Contextul acesta impune o responsabilitate sporită în verificarea surselor și în promovarea unui consum critic de informații, precum și dezvoltarea unor anumite pârghii pentru diminuarea interdependențelor și pentru contracararea tendințelor de regionalizare generate de aceste efecte.

După cum a fost deja menționat, interdependențele economice dintre subiecții sistemului economic mondial (precum statele, corporațiile multinaționale și alte entități economice) s-au intensificat datorită globalizării și digitalizării. Aceste relații sunt

2024), titled “Embracing Interdependence: Foundations for a World in Transition”. The statement highlights the need for a unified global vision regarding the assurance of global well-being, peace, and stability, as well as the need for a cooperative and balanced approach to addressing contemporary challenges. It proposes a profound transformation of human relations, emphasising social justice, education, and international collaboration. Against a backdrop of economic, ecological, and political crises, this vision offers an ethical and practical framework for building a sustainable common future [8].

Thus, the complexity of interdependencies manifests itself through all forms of international relations established between the actors of the global economic system, including international trade, foreign direct investment, and international migration. Furthermore, addressing global challenges requires close cooperation among states-not only in the economic sphere but also regarding the environment, culture, security, and more. Each country has a significant role to play, and understanding and accepting these interdependencies can contribute not only to sustainable development but also to creating a more stable international climate based in respect and collaboration. It is imperative that states acknowledge this complex reality and respond appropriately to the challenges it creates, thereby helping to build a better future for all the world’s citizens.

Dysfunctions in the System of Economic Interdependencies

The complexity of interdependencies and their various forms of manifestation are reflected not only in the mentioned fields but also in relation to various phenomena and processes underlie human development. These include, first and foremost, globalisation, the emergence and evolution of economic phenomena, cyclical fluctuations, crises fluctuations, crisis and income distribution. Equally important is the need to adapt to new challenges arising from scientific and technological progress, while simultaneously limiting the ***negative effects of unsynchronised interdependence***. It is therefore crucial to highlight the multifaceted impact of technology on global interdependencies. The intensification of these linkages not only maximises economic efficiency but also entails certain risks, particularly in the context of global crises, such as pandemics or geopolitical conflicts and the crises they generate.

Social media and the internet have radically transformed the ways in which individuals, organizations and states interact, facilitating access to information and ideas from across the globe. This connectivity has only served to underline the interdependencies between states. The *phenomenon* of *“fake news”* demonstrates how false information can impact international relations and be used as a tool of influence. This context requires greater attention to

caracterizate prin schimburi comerciale complexe, fluxuri financiare şi colaborări în domeniul cercetării şi dezvoltării. Însă, în pofida caracterului evident progresist al interconectivităților, există discrepanțe între aşteptările generate de aceste relații economice şi rezultatele concrete ale progresului tehnologic. Progresul tehnico-ştiințific a transformat radical fundamentele economiei mondiale, influențând atât modul în care interacționează subiecții economici, cât şi rezultatele obținute în urma acestor interacțiuni [9, p. 79-80]. Cu toate acestea, evoluția rapidă generează neconcordanțe semnificative între interdependențele economice stabilite şi efectele pe care inovațiile tehnologice le au asupra sistemului economic global. Pe de o parte, capitalul şi tehnologia au potențialul de a aduce beneficii semnificative; pe de altă parte, realitatea arată că aceste avantaje nu sunt valorificate de sistemul imperfect al interdependențelor. Astfel, ***există discrepanțe serioase între interdependențele stabilite şi aşteptările generate de rezultatele tangibile ale progresului tehnologic*.**

Un argument important în susținerea acestei teze îl constituie existența unor disparități economice semnificative şi a unor niveluri diferite de dezvoltare între națiuni. În ciuda convergenței pe care globalizarea o favorizează, multe state se confruntă cu dificultăți semnificative în valorificarea propriului potențial economic. Cu toate că cooperarea între state este facilitată de fluxurile comerciale şi investiționale internaționale, acestea nu reuşesc să diminueze impactul dezechilibrelor structurale din economia globală. Această discrepanță se reflectă şi în impactul progresului tehnico-ştiințific asupra economiilor naționale. Deşi inovația şi tehnologia avansată au potențialul de a stimula creşterea economică, nu toate națiunile beneficiază în mod egal de rezultatele acestui progres. Economiile dezvoltate au acces la tehnologie de vârf şi la know-how, în timp ce țările în curs de dezvoltare rămân adesea blocate în etape mai puțin avansate ale producției şi inovației. Un exemplu îl constituie economiile slab dezvoltate care, deşi au acces la piețe internaționale şi tehnologii avansate, nu reuşesc să utilizeze resursele disponibile în mod eficient, din cauza unor factori precum corupția, instabilitatea politică şi infrastructura deficitară. Prin urmare, chiar dacă interdependențele economice oferă oportunități, realitatea este adesea una de stagnare sau regres. O situație similară se manifestă şi în ce priveşte accesul la tehnologie. Într-o lume în care inovația tehnologică susține creşterea productivității şi îmbunătățirea calității vieții, țările în curs de dezvoltare întâmpină adesea dificultăți în valorificarea acestor progrese. Acest lucru este cauzat de infrastructura slabă, de lipsa capitalului uman şi de concentrarea excesivă a resurselor în mâinile unui număr mic de națiuni dezvoltate [10, p. 216]. Această situație subliniază disfuncționalitatea interdependențelor economice, deoarece subiecții care ar putea

sources verification, the development of critical approaches to information consumption, as well as the development of mechanisms to reduce interdependencies and counter the regionalization trends driven by these effects.

As previously mentioned, economic interdependencies among the actors within the global economic system (such as states, multinational corporations, and other economic entities) have intensified due to globalisation and digitalisation. These relationships are characterized by complex trade exchanges, financial flows, and collaborations in research and development. Despite the evidently progressive nature of these interconnections, there are discrepancies between the expectations generated by these economic relationships and the concrete outcomes of technological advancement. Scientific and technological progress has radically transformed the foundations of the global economy, influencing both the way economic actors interact and the results of those interactions [9, pp. 79-80]. However, the rapid evolution creates significant discrepancies between established economic interdependencies and the impact of technological innovations on the global economic system. On the one hand, capital and technology hold the potential to bring substantial benefits; on the other, reality demonstrates that these advantages are not fully realised within the imperfect system of interdependencies. Consequently, ***there are serious discrepancies between established interdependencies and the expectations raised by the tangible results of technological progress***.

A key argument supporting this thesis is the existence of significant economic disparities and varying levels of development among countries. Despite the convergence fostered by globalisation, many states face considerable challenges in realising their economic potential. Although international trade and investment flows facilitate cooperation between states, they fail to reduce the impact of structural imbalances within the global economy. This discrepancy is also reflected in the impact of scientific and technological progress on national economies. While innovation and advanced technology have the potential to drive economic growth, not all nations benefit equally from the results of this progress. Developed economies generally have greater access to cutting-edge technology and know-how, whereas developing countries often remain stuck in less advanced stages of production and innovation. One example is provided by underdeveloped economies which, despite having access to international markets and advanced technologies, fail to utilize available resources efficiently due to factors such as corruption, political instability, and poor infrastructure. Therefore, even though economic interdependencies offer opportunities, the reality is often one of stagnation or regression. Similar disparities can be obser-

beneficia cel mai mult de pe urma inovației sunt adesea excluși din rețelele economice globale, perpetuând astfel inegalitățile.

O altă manifestare a discrepanțelor dintre interdependențe și potențialul economic al țărilor lumii se referă la faptul, că inovațiile tehnologice au condus la automatizarea și digitalizarea proceselor economice, ceea ce a generat un paradox. Pe de o parte, aceste progrese facilitează producția globală și reduc costurile pentru mulți actori economici. Pe de altă parte, ele pot genera șomaj structural în rândul lucrătorilor care nu dispun de competențele necesare în economia digitală, ceea ce agravează tensiunile sociale. Așadar, interdependențele economice nu garantează o prosperitate uniform distribuită, ci pot conduce la polarizarea veniturilor și la crearea unei societăți cu un număr tot mai mare de persoane excluse economic și social. Deși globalizarea favorizează circulația informațiilor și a capitalului, aceasta aduce cu sine și provocări sociale negative. Așadar, țările, care nu reușesc să integreze eficient populația în procesele economice, riscă să se confrunte cu tensiuni sociale și instabilitate politică, ceea ce le poate limita potențialul de dezvoltare economică.

În acest sens, ***componenta politică*** joacă un rol important în evidențierea acestei contradicții. Politicile economice și deciziile guvernamentale sunt adesea influențate de interese geopolitice, ceea ce poate frâna dezvoltarea economică. Corupția, instabilitatea politică și un cadru legislativ deficitar reduc încrederea în instituții și limitează creșterea economică. Într-un astfel de mediu, sistemul de interdependențe nu reușește să sprijine dezvoltarea sustenabilă a economiilor naționale. Este necesară adoptarea unor politici care să asigure accesul echitabil la tehnologie, investiții în educație și formare profesională, precum și măsuri care să sprijine integrarea economică și socială a grupurilor vulnerabile. Numai astfel se va putea transforma neconcordanța actuală într-o oportunitate de dezvoltare durabilă și incluzivă.

Un factor important în analiza interdependențelor între subiecții sistemului economic mondial, în contextul globalizării economice, îl constituie ***crizele economice*****.** Acestea s-au dovedit a fi nu doar o amenințare, ci și un factor de coeziune și reglementare, contribuind la corelarea interdependențelor economice emergente cu nivelul de dezvoltare a forțelor de producție, în special, al capitalului. Acest proces este influențat semnificativ de progresul tehnico-științific. Interdependențele economice și nivelul de dezvoltare al forțelor de producție sunt strâns legate de natura crizelor economice. Atunci când aceste crize apar, ele pot fi considerate un test al rezilienței economiilor și un indicator al capacității acestora de a se adapta la schimbările interne și externe.

Crizele economice, fie că sunt de natură financiară, comercială sau structurală, aduc la lumină

ved in access to and the effective use of technology. In a world where technological innovation supports productivity growth and improves the quality of life, developing countries often face difficulties in harnessing these advancements. This is due to inadequate infrastructure, a lack of human capital, and the excessive concentration of resources in the hands of a small number of developed nations [10, p. 216]. This situation highlights the dysfunctions within the system of economic interdependencies, as the actors who could benefit most from innovation are often excluded from global economic networks, thereby perpetuating inequalities.

Another manifestation of the disparities between global interdependencies and the economic potential of nations lies in the fact that technological innovations have led to the automation and digitalisation of economic processes, creating a paradox. On one hand, these advancements facilitate global production and reduce costs for many economic actors. On the other hand, they can generate structural unemployment among workers lacking the skills required for the digital economy, which exacerbating social tensions. Thus, economic interdependencies do not guarantee evenly distributed prosperity, instead, they can lead to income polarisation and the emergence of a society with a growing number of economically and socially excluded individuals. Although globalisation fosters the flow of information and capital, it also brings negative social challenges. Therefore, countries that fail to effectively integrate their populations into economic processes risk facing social tensions and political instability, which can limit their potential for economic development.

In this context, the ***political component*** plays a significant role in emphasising this contradiction. Economic policies and government decisions are often influenced by geopolitical interests, which can hinder economic development. Corruption, political instability, and a deficient legislative framework undermine trust in institutions and limit economic growth. In such an environment, the system of interdependencies fails to support the sustainable development of national economies. It is essential to adopt policies ensuring equitable access to technology and investments in education and vocational training, alongside measures supporting the economic and social integration of vulnerable groups. Only in this way can the current disparity be transformed into an opportunity for sustainable and inclusive development.

Economic crises constitute a significant factor in analysing the interdependencies among the actors of the global economic system in the context of economic globalisation. They have proven to be not only a threat but also a force for cohesion and regulation, helping to align emerging economic interdependencies with the level of development of the productive forces, particularly capital. This process is

tensiunile care există în acest sistem interconectat. Ele pot provoca reacții în lanț care afectează economiile naționale și regionale și evidențiază vulnerabilitățile sistemului global.

Astfel, crizele devin fie un semnal de alarmă, fie un impuls pentru reforme economice și pentru adaptări strategice în gestionarea capitalului. Există o legătură directă între crizele globale și progresul tehnico-științific, care joacă un rol crucial în dinamica stabilității sau instabilității economiei mondiale. Crizele economice pot stimula investiții în noi tehnologii, care să îmbunătățească productivitatea și eficiența. Mai mult, necesitatea de a face față unei crize duce la accelerarea cercetării și dezvoltării, la implementarea de soluții inovatoare și la adoptarea de modele de afaceri mai sustenabile.

Există numeroase exemple în care, în urma crizelor mondiale, s-au înregistrat progrese semnificative, inclusiv în domeniul tehnologiilor digitale și al automatizării, impulsionate de necesitatea reducerii costurilor și a creșterii eficienței. Criza financiară din 2008 a avut un impact devastator asupra economiilor din întreaga lume, demonstrând cât de rapid și de profund se pot răspândi efectele negative. Această criză nu doar că a declanșat recesiuni în numeroase țări, ci a expus și interconexiunile dintre piețele financiare, determinând adoptarea unei serii de măsuri, coordonate la nivel internațional, pentru stabilizarea economiei mondiale [11, p. 53]. Astfel, crizele economice acționează ca un catalizator pentru evidențierea interdependențelor, dar și pentru impulsionarea reglementărilor și politicilor economice care vizează ajustările necesare.

Criza pandemică și cea energetică, tranziția spre economia digitală și dezvoltarea inteligenței artificiale au forțat multe organizații să adopte rapid soluții tehnologice pentru a rămâne competitive. Aceste ajustări nu reprezintă doar reacții la o criză, ci și forme de dezvoltare a capitalului uman și material, care se aliniază cu progresele înregistrate în domeniul tehnologic [12, p. 243]. Crizele economice determină, adesea, o reconfigurare a modului în care mijloacele de producție sunt alocate și utilizate. Aceste ajustări sunt esențiale pentru eficiența unei economii și pentru adaptarea la noile realități din mediul de afaceri. În perioade de criză, companiile sunt nevoite să-și optimizeze procesele de producție, să inoveze tehnologiile utilizate sau să renunțe la practicile învechite care nu mai sunt viabile.

Aşadar, crizele economice nu sunt doar perturbări temporare ale sistemului economic mondial, dar și instrumente esențiale care contribuie la corelarea interdependențelor dintre subiecții economici și la facilitarea dezvoltării forțelor de producție, în special, a capitalului. Acestea oferă nu doar lecții de reziliență, ci și oportunități pentru inovare și adaptare. Din perspectiva progresului tehnico-științific, crizele devin catalizatori ai dezvoltării și adaptării

significantly influenced by scientific and technological progress. Economic interdependencies and the level of development of productive forces are closely linked to the nature of economic crises. When such crises occur, they serve as a test of economic resilience and an indicator of the capacity of economies to adapt to internal and external changes.

Economic crises, whether financial, commercial, or structural nature, bring to light the tensions that exist in this interconnected system. They can trigger chain reactions that affect national and regional economies while illustrating the vulnerabilities of the global system.

Consequently, crises serve either as a warning signal or as a catalyst for economic reforms and strategic adjustments in capital management. There is a direct link between global crises and scientific and technological progress, which plays a crucial role in the dynamics of global economic stability or instability. Economic crises can stimulate investment in new technologies designed to enhance productivity and efficiency. Moreover, the need to face a crisis accelerates research and development, drives the implementation of innovative solutions and adoption of more sustainable business models.

There are numerous examples of significant progress including in the fields of digital technologies and automation, followed global crises, driven by the need to reduce costs and increase efficiency. The 2008 financial crisis had a devastating impact on economies worldwide, demonstrating how rapidly and profoundly negative effects can spread. This crisis not only triggered recessions in many countries but also exposed the interconnections between financial markets, prompting the adoption of a series of internationally coordinated measures to stabilize the global economy [11, p. 53]. Thus, economic crises act as a catalyst for accentuating interdependencies while also driving the economic regulations and policies aimed at necessary adjustments.

The pandemic and energy crises, transition to a digital economy and the development of artificial intelligence have forced many organisations to rapidly adopt technological solutions in order to remain competitive. These adjustments represent not just reactions to a crisis but also forms of human and material capital development that align with technological advancements [12, p. 243]. Economic crises often lead to a reconfiguration of how resources are allocated and utilized. Such adjustments are essential for economic efficiency and for adapting to new business realities. During times of crisis, companies are forced to optimise production processes, innovate the technologies they used, or abandon outdated practices that are no longer viable.

Thus, economic crises are not just temporary disruptions to the global economic system but also essential instruments that help align the interde-

economice, demonstrând că, în fața adversităților, există întotdeauna oportunități de a avansa și de a îmbunătăți structurile economice existente. O abordare conștientă și proactivă în fața crizelor poate transforma provocările în avantaje competitive sustenabile pe termen lung.

Interdependențe și deglobalizare

Evoluția globalizării confirmă strânsa legătura dintre interdependențe și potențialul economic, atât la nivel global, cât și la nivelul fiecărei națiuni. Cele trei valuri ale globalizării indică perioade de concordanță și neconcordanță, după care urmează etape de diminuare a interdependențelor, care sunt esența procesului numit ***deglobalizare***, ale cărui forme de manifestare includ și crizele globale.

În perioadele de deglobalizare are loc o fragmentare a fluxurilor comerciale și investiționale, o tendință spre regionalizarea interdependențelor. Toate acestea, în mod special ultimii 10 ani, au loc în paralel cu o imixtiune fără precedent a politicului in economic, care intensifică și mai mult procesul de fragmentare a sistemului economiei mondiale, amplificându-l prin fragmentarea pe axa „Liberal – Iliberal", „Democrație – Autocrație". Procesul de deglobalizare nu este unul simplu sau liniar; el implică o reconfigurare profundă a relațiilor economice internaționale, cu efecte atât asupra statelor individuale, cât și asupra sistemului global. Factorii politici, economici și sociali se interconectează, influențând deciziile de politică economică, strategiile comerciale și alegerile făcute de companii [13, p. 365].

Deglobalizarea este o manifestare clară atât a crizelor globale, cât și a neconcordanțelor dintre interdependențe și subiecții sistemului economic mondial. Disparitățile care apar în economia mondială, analizate în articol, creează premisele apariției crizelor globale. Acestea din urmă, la rândul lor, intensifică dezechilibrele din economia mondială, ceea ce, în final, provoacă o recesiune generală pe piața mondială, fapt ce constituie esența deglobalizării. Recesiunea globală intensifică și mai mult disparitățile și neconcordanțele, stimulând, într-o măsură și mai mare, crizele economice ca manifestare a deglobalizării. Astfel, în cadrul **deglobalizării se formează o buclă a diminuării interdependențelor între subiecții sistemului economic mondial**, care, în rezultat, ar putea provoca o diminuare a potențialului economic nu doar la nivel regional, dar și mondial. Putem menționa, astfel, un nou curent, care conturează o realitate diferită și anume deglobalizarea, evidențiind, pe de o parte, beneficiile interdependențelor economice și, pe de altă parte, provocările pe care aceste interdependențe le generează.

Unul dintre cele mai evidente efecte ale deglobalizării, după cum s-a menționat deja, este amplificarea discrepanțelor economice. Țările în dezvoltare, care depind adesea de exporturile către pieţele dezvoltate, pot resimți un impact negativ intensificat

pendencies among economic actors and facilitate the development of productive forces, particularly capital. They offer not only lessons in resilience but also opportunities for innovation and adaptation. From the perspective of scientific and technological progress, crises act as catalysts for economic development and adaptation, demonstrating that, in face of adversity, there are always opportunities to advance and improve existing economic structures. A conscious and proactive approach to crises can transform challenges into sustainable, long-term competitive advantages.

Interdependencies and Deglobalisation

The evolution of globalisation confirms the close relationship between interdependencies and economic potential, both globally and at the level of individual nations. The three waves of globalisation reveal periods of concordance and discordance, followed by phases of diminishing interdependencies – the essence of the process known as ***deglobalisation***, which manifests in various forms, including global crises.

Periods of deglobalisation are characterised by a fragmentation of trade and investment flows and a trend toward the regionalisation of interdependencies. All of this, particularly over the last decade, has unfolded alongside unprecedented political interference in the economic sphere; this further intensifies the fragmentation of the global economic system, compounding it through divisions along the "Liberal vs. Illiberal" and "Democracy vs. Autocracy" axes. The process of deglobalisation is neither simple nor linear, it involves a profound reconfiguration of international economic relations, with consequences for both individual states and the global system. Political, economic and social factors intertwine, shaping economic policy decisions, trade strategies, and corporate choices [13, p. 365].

Deglobalisation is a clear manifestation of both, global crises and the disconnects between interdependencies and the actors within the global economic system. The disparities emerging in the global economy, analysed in this article, create the premises for global crises. These crises, in turn, exacerbate global economic imbalances, ultimately triggering a general recession in the global market, which represents essence of deglobalisation. Global recession further intensifies these disparities and disconnects, further stimulating economic crises as a manifestation of deglobalisation. Thus, ***deglobalisation creates a feedback loop of diminishing interdependencies among the actors of the global economic system***, potentially leading to a decline in economic potential at both regional and global levels. We can therefore identify a new trend shaping a different reality, deglobalisation, which outlines both the benefits of economic interdependencies and the challenges they generate.

One of the most evident effects of deglobalisation, as previously noted, is the amplification of

din cauza restricțiilor comerciale. De exemplu, produsele agricole și cele manufacturate din țările în dezvoltare pot pierde oportunități de acces pe piețele internaționale, ceea ce duce la stagnarea creșterii economice și la creșterea sărăciei. Această situație creează un cerc vicios în care lipsa dezvoltării economice accentuează discrepanțele sociale și politice. Pe de altă parte, țările dezvoltate, prin adoptarea unor politici protecționiste, sunt adesea percepute ca având un avantaj competitiv, ceea ce le permite să își păstreze și chiar să își consolideze poziția pe piața globală. Aceste inegalități economice pot duce la tensiuni geopolitice crescute, deoarece țările în dezvoltare își pot amplifica nemulțumirile față de sistemul economic global care, în mod tradițional, ar fi trebuit să le sprijine dezvoltarea [14, p. 571].

Pe lângă efectele economice, deglobalizarea generează o serie de implicații sociale și politice care amplifică discrepanțele existente. Această dinamică se manifestă prin creșterea naționalismului și a retoricii antiglobalizare, care pot duce la polarizarea societăților. În contextul în care cetățenii devin mai sceptici față de beneficiile integrării economice, tendințele de segregare socială se intensifică. Granițele dintre grupurile sociale se pot adânci, ceea ce duce la crearea unor noi linii de divizare socială. În plus, deglobalizarea poate genera o instabilitate politică crescută. Politicile protecționiste pot conduce la conflicte între națiuni, sporind tensiunile internaționale. De exemplu, disputele comerciale dintre marile puteri economice pot duce la o destabilizare a relațiilor internaționale, punând în pericol nu doar parteneriatele economice, ci și securitatea globală.

Teza că deglobalizarea amplifică discrepanțele între interdependențe și subiecții sistemului economiei mondiale se sprijină pe multiple argumente economice, sociale și politice. Deși, fenomenul deglobalizării poate fi văzut ca o reacție legitimă la provocările globalizării, consecințele sale negative asupra echității și cooperării internaționale nu pot fi ignorate. În această nouă eră, un angajament reînnoit pentru colaborare și dezvoltare durabilă este esențial pentru a construi un sistem economic mondial mai echitabil și mai rezilient. Deglobalizarea, se referă la procesul de reducere a interacțiunilor economice și comerciale între națiuni, impulsionat de politici protecționiste, naționalism economic și atenția crescută acordată suveranității naționale. Printre exemplele recente se numără conflictele comerciale, cum ar fi războiul comercial dintre Statele Unite și China, Uniunea Europeană, Canada ș.a., precum și tendințele de retragere din acorduri internaționale. Aceste evoluții nu doar că afectează dinamica comerțului global, dar subliniază și o realitate complexă: cu cât națiunile devin mai puțin interconectate, cu atât disparitățile dintre ele pot deveni mai pronunțate. În fața provocărilor cu care ne confruntăm, este esențial să se găsească un punct de echilibru între protecționism și

economic disparities. Developing countries, which often rely on exports to developed markets, may face a heightened negative impact due to trade restrictions. For example, agricultural and manufactured goods from developing nations may lose access to international markets, leading to economic stagnation and rising poverty. This situation creates a vicious cycle in which the lack of economic development exacerbates social and political disparities. On the other hand, developed countries, through the adoption of protectionist policies, are often perceived as possessing a competitive advantage, which enables them to maintain and even strengthen their position in the global market. Such economic inequalities can lead to increased geopolitical tensions, as developing nations may increasingly resent a global economic system that was traditionally intended to support their development [14, p. 571].

Beyond its economic effects, deglobalisation generates a series of social and political implications that amplify existing disparities. This dynamic is reflected in the rise of nationalism and anti-globalisation rhetoric, potentially leading to societal polarisation. As citizens grow increasingly sceptical of the benefits of economic integration, trends towards social segregation intensify. Divisions between social groups may widen, creating new fault lines within society. Furthermore, deglobalisation can lead to increased political instability. Protectionist policies can lead to conflicts between nations, increasing international tensions. For example, trade disputes among major economic powers can destabilise international relations, jeopardising not only economic partnerships but also broader international security.

The thesis that deglobalisation amplifies the gap between interdependencies and the subjects of the world economic system is supported by various economic, social, and political arguments. Although deglobalisation can be viewed as a legitimate reaction to the challenges of globalisation, its negative consequences for equity and international cooperation cannot be ignored. In this new era, a renewed commitment to collaboration and sustainable development is essential to building a fairer and more resilient global economic system. Deglobalisation refers to the process of reducing economic and trade interactions between nations, driven by protectionist policies, economic nationalism, and an increased focus on national sovereignty. Recent examples include trade conflicts, such as the trade war involving the United States, China, the European Union, and Canada, as well as trends toward withdrawing from international agreements. These developments not only affect global trade dynamics but also highlight a complex reality, the less interconnected nations become, the more pronounced the disparities between them can grow. Faced with the challenges confronting us, finding a balance between protec-

cooperarea internațională. Promovarea unor politici care să sprijine dezvoltarea durabilă în țările în dezvoltare, precum și facilitarea accesului acestora pe pieţele internaționale, pot contribui la reducerea discrepanţelor.

Dezvoltarea economică și, respectiv, dezvoltarea interdependenţelor nu vin fără repercusiuni sociale. Transformarea structurilor economice influenţează profund viața cotidiană a indivizilor și comunităților. Creșterea economică poate conduce la îmbunătățirea standardelor de viață, dar poate genera și inegalități economice și sociale. Fenomenul polarizării a veniturilor, în care un număr mic de indivizi acumulează o parte semnificativă din capital, devine o realitate îngrijorătoare în multe societăți contemporane.

Pe măsură ce ne confruntăm cu crizele emergente ale unei lumi tot mai interconectate, trebuie să ne punem întrebări fundamentale despre viitorul economiei globale și despre modul în care putem reconfigura sistemul de interdependenţe pentru a susține o creștere economică echitabilă și durabilă. Totodată, deglobalizarea influenţează funcționarea organizațiilor internaționale, cum ar fi Organizația Mondială a Comerțului și Fondul Monetar Internațional, care se confruntă cu provocări în menținerea stabilității economice într-o lume fragmentată. Această tendință poate limita capacitatea lor de a coordona răspunsuri eficiente la crize globale, precum schimbările climatice și pandemiile, subliniind importanța unei cooperări internaționale mai bine adaptate noilor realități.

Concluzii

Gradul actual de maturitate a interdependenţelor rămâne cu mult în urma posibilităților oferite de potențialul economic, științific și tehnologic al umanității. Predominanța subiectivismului și a sistemul de interese, dependența excesivă de partenerii comerciali sau financiari și alte neconcordanțe ce predomină în cazul ***interdependenţelor nesincronizate,*** erodează principalul instrument prin intermediul căruia statele lumii ar putea asigura creșterea prosperității și tranziția către o dezvoltare echilibrată și sustenabilă. Dezechilibrele persistente sunt un semnal de alarmă – ele indică vulnerabilități structurale care, lăsate necorectate, pot declanșa crize cu efecte negative la scară globală în forma diminuării interdependenţelor.

După decenii în care globalizarea a dominat economia mondială prin interconectivitate, mobilitatea capitalului și eficiență, asistăm la o tendință emergentă de reducere a interdependenţelor economice dintre subiecții sistemului economic mondial. Menționăm că ***bucla diminuării interdependenţelor*** nu este doar o reacție la recentele crize economice și la dezechilibrele acumulate în economia mondială. Ea reflectă o schimbare mai profundă a modului în care sunt percepute vulnerabilitățile și riscurile

tionism and international cooperation is crucial. Promoting policies that support sustainable development in developing countries, alongside facilitating their access to international markets, can help narrow these disparities.

Economic development and the associated growth of interdependencies, does not come without social repercussions. The transformation of economic structures profoundly influences the daily lives of individuals and communities. While economic growth can lead to improved living standards, it can also generate economic and social inequalities. The phenomenon of income polarization, in which a small number of individuals accumulate a significant share of capital, is becoming a worrying reality in many contemporary societies.

As we confront the emerging crises of an increasingly interconnected world, we must ask fundamental questions about the future of the global economy and how we can reshape the system of interdependencies to foster equitable and sustainable economic growth. At the same time, deglobalisation is affecting the operations of international organisations, such as the World Trade Organisation and the International Monetary Fund, which face challenges in maintaining economic stability within a fragmented world. This trend may limit their ability to coordinate effective responses to global crises, such as climate change and pandemics, underscoring the importance of international cooperation that is better adapted to these new realities.

Conclusions

The current level of development of economic interdependencies remains significantly below the possibilities offered by the economic, scientific, and technological potential of humanity. The prevalence of subjectivism and the system of interests, excessive dependence on trade or financial partners, and other inconsistencies characteristic of ***unsynchronised interdependencies*** undermine the main mechanism through which states of the world could ensure an increase in prosperity and a transition toward balanced and sustainable development. Persistent imbalances represent a warning signal, as they indicate structural vulnerabilities which, if left uncorrected, may drag crises with negative global effect in the form of diminishing interdependencies.

After decades during which globalisation dominated the world economy through interconnectedness, capital mobility, and efficiency, an emerging trend towards reducing economic interdependencies among the subjects of the global economic system can be observed. It should be noted that the ***loop of decreasing interdependencies*** is not only a reaction to recent economic crises and the imbalances accumulated in the world economy. It also reflects a deeper change in the way vulnerabilities and risks

asociate globalizării excesive, precum fragilitatea lanțurilor globale de valori. Această situație este un rezultat al lipsei de concordanță dintre sistemul relațiilor economice internaționale și nivelul actual de dezvoltare al forțelor de producție. Acestea din urmă au înregistrat un salt colosal în cadrul celei de a patra revoluții industriale, bazate pe internet, inteligență artificială și alte tehnologii avansate.

Totodată, se recunoaște și faptul că interdependența poate fi și o sursă de oportunități, de inovare și de dezvoltare sustenabilă. În loc să fie considerată doar o disfuncționalitate a economiei globale, interdependența, la fel ca și deglobalizarea poate reprezenta o oportunitate de a redefini relațiile economice internaționale, orientându-le către soluții mai sustenabile și parteneriate mai reziliente. În acest sens, este esențial să inițiem un dialog global care să faciliteze adaptarea la noile realități economice, dar și să se promoveze o distribuție echitabilă a prosperității, valorificând avantajele diversității culturale și economice.

În lumina acestor considerații, concluzia pe care o putem trasa este că mecanismul de ajustare a interdependențelor constituie un proces complex, care necesită o abordare atentă și strategică din partea factorilor de decizie economici și politici. O înțelegere profundă a contextului global și a structurii interdependențelor economice este esențială pentru gestionarea cu succes a acestui proces. Mai mult, cooperarea internațională, precum și promovarea unor practici comerciale echitabile și durabile sunt cruciale pentru a face față provocărilor pe care le impune acest nou parcurs economic.

associated with excessive globalisation are perceived, such as the fragility of global value chains. This situation results from the lack of consistency between the system of international economic relations and the current level of development of the productive forces. The latter have experienced a colossal leap during the Fourth Industrial Revolution, based on the Internet, artificial intelligence, and other advanced technologies.

At the same time, it is acknowledged that interdependence can also be a source of opportunities, innovation, and sustainable development. Instead of being considered only as a dysfunction of the global economy, interdependence, just like deglobalisation, can represent an opportunity to redefine international economic relations, orienting them toward more sustainable solutions and more resilient partnerships. In this context, it is essential to initiate a global dialogue that facilitates adaptation to new economic realities, but also to promote an equitable distribution of prosperity, capitalising on the advantages of cultural and economic diversity.

In light of these considerations, the conclusion we can draw is that the mechanism for adjusting interdependencies constitutes a complex process that requires a careful and strategic approach on the part of economic and political decision-makers. A deep understanding of the global context and the structure of economic interdependencies is essential for successfully managing this process. Furthermore, international cooperation, as well as the promotion of fair and sustainable trade practices are crucial for addressing the challenges posed by this new economic trajectory.

Bibliografie/ Bibliography:

1. PORTER, M. E. *The Competitive Advantage of Nations.* Online. New York: The Free Press, 1990. 578 p. ISBN 0-684-84147-9. Disponibil: https://correctphilippines.org/wp-content/uploads/2020/06/Competitive-Advantage-of-Nations.pdf [accesat 2026-03-21].
2. WALLERSTEIN, I. *The Modern World-System I: Capitalist Agriculture and the Origins of the European World-Economy in the Sixteenth Century*. Online. New York: Academic Press, 1974. Disponibil: http://pombo.free.fr/wallersteini.pdf [accesat 2026-05-02].
3. DERVIŞ, K. *Convergence, Interdependence and Divergence. Finance & Development, International Monetary Fund.* Online. Disponibil: https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2012/09/pdf/dervis.pdf [accesat 2026-02-24].
4. STIGLITZ, J. E. *Globalization and Its Discontents.* New York: W.W. Norton & Company, 2002. 367 p. ISBN 1-56663-547-0.
5. REINHART, C. M. and K. S. ROGOFF. *This Time Is Different: Eight Centuries of Financial Folly.* Princeton: Princeton University Press, 2009. 512 p. ISBN 9780691152646.
6. KEOHANE, R. O. and J. S. NYE. *Power and Interdependence: World Politics in Transition.* 4th ed. Boston: Pearson, 2011. 368 p. ISBN 978-0205082912.
7. REY, H. Financial Stability as a Global Public Good. *Revue d'Économie Financière*. Online. 2023, vol. 151, no. 3, pp. 287–296. Disponibil: https://shs-cairn-info.acces.bibl.ulaval.ca/journal-revue-d-economie-financiere-2023-3-page-287?lang=en [accesat 2026-08-14].

8. *Embracing Interdependence: Foundations for a World in Transition.* [Declarația Comunității Internaționale Bahá'í cu ocazia Summitului Națiunilor Unite pentru Viitor]. Online. New York, 4 September 2024. Disponibil: https://www.bic.org/statements/embracing-interdependence-foundations-world-transition [accesat 2026-05-22].
9. RODRIK, D. *The Globalization Paradox: Democracy and the Future of the World Economy.* New York: W.W. Norton & Company, 2011. ISBN:978-0-393-34128-7.
10. SACHS, J. D. *The Age of Sustainable Development.* New York: Columbia University Press, 2020.
11. REINHART, Carmen M. and Kenneth S. ROGOFF. *This Time is Different: A Panoramic View of Eight Centuries of Financial Crises.* Online. Working Paper 13882, March 2008. NBER. Disponibil: http://www.nber.org/papers/w13882 [accesat 2026-07-24].
12. BALDWIN, R. *The Great Convergence: Information Technology and the New Globalization.* Cambridge, MA: Belknap Press, 2016.
13. ACEMOGLU, D. and J. A. ROBINSON. *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty.* New York: Crown Business, 2012.
14. BUREAU, J. C. Deglobalization: Why It Happened and What's Next. *International Business Review.* 2019, vol. 28, no. 3, pp. 563-576.